

Edward Antosiewicz

Edward Antosiewicz był aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność”. W latach 1981 - 1982 brał udział w kolportażu ulotek „Solidarności” na terenie Zaodrzańskich Zakładów Przemysłu Metalowego „Zastał” w Zielonej Górze. W związku ze swoją działalnością 5 listopada 1982 roku został powołany na ćwiczenia wojskowe i umieszczony w jednostce numer 1649 w Gorzowie Wielkopolskim. Ponadto 16 stycznia 1984 r. został przesłuchany w charakterze podejrzanego o kolportaż ulotek w ramach sprawy dot. produkcji i kolportażu ulotek o treści antykomunistycznej na terenie Zielonej Góry. Postępowanie zawieszono w dniu 4 maja 1984 r. z powodu długotrwałej choroby Edwarda Antosiewicza. 16 sierpnia 1984 r. Prokuratura Wojewódzka umorzyła sprawę na podstawie przepisów ustawy o amnestii z dnia 21 lipca 1984 r.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Tadeusz Gościk

Tadeusz Florian Gościk działał w strukturach podziemnych NSZZ „Solidarność” Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Pile. Był on łącznikiem między nielegalnymi organizacjami działającymi w ZNTK a Zakładami Sprzętu Oświetleniowego „Polam” w Pile. Użyczał swojego mieszkania na spotkania działaczy tych organizacji. Przechowywał w nim również sprzęt służący do sitodruku oraz nielegalną literaturę. Zajmował się kolportażem ulotek, plakatów oraz innych wydawnictw. Dwukrotnie brał udział w akcjach pisania haseł niepodległościowych m. in. na murach na terenie Piły.

Inicjator: NSZZ Solidarność Region Wielkopolska

Franciszek Gwardzik

Franciszek Gwardzik w latach 1979–1983 wraz z innymi osobami kolportował na terenie Rakoniewic oraz okolicznych miejscowości ulotki oraz bezdebitowe wydawnictwa, przywożone z podziemnej drukarni w Poznaniu. Ponadto brał on udział w rozklejaniu antykomunistycznych plakatów i wypisywaniu antypaństwowych haseł na murach domów w Wielichowie i Grodzisku Wlkp. Z okazji świąt państwowych takich jak 3 maja czy 11 listopada Franciszek Gwardzik organizował konspiracyjne spotkania działaczy opozycji antykomunistycznej z gminy Rakoniewice. W 1980 r. zakładał struktury NSZZ „Solidarność” w Państwowym Gospodarstwie Rolnym (PGR) oraz w Spółdzielni Kółek Rolniczych (SKR) w Rakoniewicach. Po wprowadzeniu stanu wojennego i pacyfikacji kopalni „Wujek” w Katowicach, w grudniu 1981 r. Franciszek Gwardzik wzniosł na terenie budowy mleczarni w Wolsztynie ołtarz upamiętniający ofiary pacyfikacji strajkującej załogi kopalni za co w styczniu 1982 r. został zwolniony z pracy w Lubuskim Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego w Nowej Soli. W maju 1982 r. został przyjęty ponownie, ale na niższe stanowisko. Ponadto w latach 1985–1990 Franciszek Gwardzik był działaczem Konfederacji Polski Niepodległej (KPN).

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Robert Kamiński

Robert Kamiński w okresie od grudnia 1982 r. do marca 1984 r. w Poznaniu współpracował z organizacją Konfederacja Młodej Polski „Rokosz” w zakresie dostawy materiałów do prowadzonej podziemnej działalności, zajmował się rozpowszechnianiem oraz przechowywaniem w celu rozpowszechniania wydawnictw podziemnych, między innymi „Obserwatora Wielkopolskiego”, z którego środowiskiem był związany. Był jednym z redaktorów pisma „Przegląd Prasy Podziemnej”, ukazującego się od marca do czerwca 1982 r. W marcu 1984 r. Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu wszczęła śledztwo w sprawie działalności

na terenie Poznania podziemnych organizacji młodzieżowych. W toku śledztwa nie udało się przedstawić Robertowi Kamińskiemu zarzutów z uwagi na fakt, iż nie stawiał się, pomimo kilkukrotnych wezwań oraz dwukrotnego wydania nakazu przymusowego doprowadzenia, na wezwania prokuratury. Wobec powyższego jego sprawa została wyłączona do odrębnego postępowania. Postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu z dnia 31 grudnia 1984 r. postępowanie wobec Roberta Kamińskiego zostało zawieszone. W dniu 23 kwietnia 1988 r. brał udział w spotkaniu działaczy opozycyjnych w Domu Kultury „Słońce” - ważnym ośrodku kultury niezależnej w Poznaniu.

Inicjator: Konwent Konfederacji Młodej Polski „Rokosz”

Stanisław Mączkowski

Stanisław Mączkowski był aktywnym działaczem opozycji. W latach 1978–1980 wraz z innymi osobami kolportował na terenie Rakoniewic oraz okolicznych miejscowości ulotki oraz bezdebitowe wydawnictwa. Dodatkowo w powiecie grodziskim organizował obchody świąt państwowych, nieuznawanych przez władze komunistyczne. Podziemną prasę i ulotki Stanisław Mączkowski rozpowszechniał także wśród młodzieży przy okazji nabożeństw odprawianych w klasztorze oo. franciszkanów w Woźnikach k. Grodziska. Ponadto w latach 1980–1981 Stanisław Mączkowski był aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność”: zakładał koła „Solidarności” w Rakoniewicach i tworzył struktury związkowe w gminie Rakoniewice.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Maciej Mielecki

Od grudnia 1982 r. do kwietnia 1984 r. był członkiem nielegalnej młodzieżowej organizacji działającej pod nazwą „Pokolenie Walczące – Warta”. Brał udział m.in. w drukowaniu pierwszego numeru pisma „Pokolenie Walczące”, spotkaniach i naradach działaczy dotyczących zaplanowanych akcji małego sabotażu (malowanie napisów na murach) i kolportażu. Tworzył i opiekował się organizacyjną biblioteką wydawnictw bezdebitowych. Pełnił również rolę łącznika pomiędzy innymi członkami organizacji i jej kierownictwem.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Jarosław Należyty

Jarosław Czesław Należyty, jako pracownik Zakładów Maszyn Ceramicznych w Chodzieży, prowadził zagrożoną karą działalność antykomunistyczną, brał czynny udział w tworzeniu ulotek i prasy podziemnej. Zajmował się kolportażem ulotek i nielegalnych wydawnictw. Na terenie Chodzieży, wspólnie z Jackiem Garsteckim, udzielał pomocy osobom represjonowanym i prześladowanym oraz ich rodzinom. Malował też hasła antykomunistyczne na budynkach i ścianach.

Inicjator: NSZZ Solidarność Region Wielkopolska

Edward Pohl

Edward Pohl jako pracownik Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu prowadził w latach 1980-1989 zagrożoną karą działalność antykomunistyczną, brał czynny udział w kolportażu w miejscu pracy (ZNTK w Poznaniu) ulotek oraz nielegalnych wydawnictw sygnowanych przez „Solidarność” oraz „Solidarność Walczącą”. Przewoził swoim samochodem

nielegalne wydawnictwa, prasę i ulotki, oraz używał pomieszczenia w swoim domu przy ul. Kołłątaja 84 w Poznaniu na potrzeby nielegalnej drukarni. Pisał artykuły do gazetki podziemnej w ZNTK Poznań „Głosu z Roboczej”, która była drukowana przez „Solidarność Walczącą”. Organizował papier do druku nielegalnych wydawnictw, drzewce i płótno do transparentów na manifestacje niepodległościowe. Brał udział w manifestacjach rocznicowych w stanie wojennym i w latach 80-tych. W latach 1987-1989 był uczestnikiem protestów przeciwko budowie elektrowni jądrowej w Klempiczu.

Inicjator: NSZZ Solidarność Region Wielkopolska

Waldemar Sroczyński

W 1982 r. był zatrudniony jako właściciel i kierowca taksówki w Prywatnym Zrzeszeniu Handlu i Usług w Koninie.

30 października 1982 r. został tymczasowo aresztowany na podstawie postanowienia Prokuratury Wojsk Lotniczych w Poznaniu w związku z podejrzeniem, że od sierpnia do października 1982 r. w porozumieniu z innymi osobami rozpowszechniał na terenie Konina pismo „Azyl Wojenny”, które nie posiadało debiutu komunikacyjnego oraz zdaniem władz zawierało treści mogące wywołać niepokój społeczny, t.j. czyn z art. 48 ust. 2 i 4 dekretu o stanie wojennym.

W dniu 9 listopada 1982 r. został osadzony w Areszcie Śledczym w Poznaniu, gdzie był więziony do 5 stycznia 1982 r., kiedy wydano postanowienie Prokuratury Wojsk Lotniczych o uchyleniu środka zapobiegawczego.

Prowadzone przeciwko niemu postępowanie zostało ostatecznie umorzone przez Prokuraturę 1 marca 1983 r.

W latach 1982-1984 r. Pan Waldemar Sroczyński był rozpracowywany przez Służbę Bezpieczeństwa w Koninie.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Piotr Szych

Piotr Szych od wiosny 1982 r. do maja 1984 r. był aktywnym członkiem podziemnej organizacji opozycyjnej Konfederacja Młodej Polski „Rokosz”. Działał w sekcji „małej dywersji” zajmującej się malowaniem hasel na murach, rozwieszaniem transparentów, rozrzucaniem i kolportażem ulotek oraz prasy podziemnej (m. in. „Pokolenie Walczące”). Do organizacji przystąpił za namową jej założyciela Wojciecha Nowaka, któremu bezpośrednio podlegał. Działalność podziemną prowadził do maja 1984 r., kiedy to został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej. Ze względu na swoją działalność był przesłuchany w śledztwie prowadzonym przez Prokuraturę Wojskową w Poznaniu w dniu 7 września 1984 r.

Inicjator: Konwent Konfederacji Młodej Polski „Rokosz”

Pośmiertnie

Bolesław Andrzejewski (1925-2015)

Pan Bolesław Józef Andrzejewski był aktywnym członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność" w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Na uczelni założył wraz z kolegą redakcję „Biuletynu” pełniąc w niej funkcję redaktora. Od października 1980 r. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Interwencyjnej przy Międzyzakładowej Komisji Założycielskiej NSZZ "Solidarność" Ziemia Radomska. W związku z działalnością opozycyjną został 13 grudnia 1981 r. internowany i umieszczony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach. Ze względu na zły stan zdrowia po kilku dniach został zwolniony. Po zwolnieniu go z

pracy przeprowadził się w okolice Warszawy. Nie zaprzestał jednak swojej działalności, utrzymując ściśle kontakty z działaczami opozycyjnymi oraz kolportującymi nielegalne wydawnictwa. Udokumentowany czas działalności Pana Bolesława Józefa Andrzejewskiego przypada na lata 1980-1989.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Zbigniew Baczewski (1938-2016)

Zbigniew Baczewski od lat 70. do 1989 roku prowadził działalność opozycyjną. W 1980 r. był członkiem i założycielem NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych na terenie gminy Szczaniec. Na zebraniach wiejskich i spółdzielczych krytykował ówczesną władzę. Brał udział w protestach przeciwko niegospodarnościami w PGR (m.in. strajk w Lubogórze w październiku 1981 r.). Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał działalności opozycyjnej, m.in. zorganizował nielegalne struktury NSZZ „Solidarność” RI w Dąbrówce. Kolportował ulotki i wydawnictwa opozycyjne, zorganizował także doradztwo prawne dla rolników prześladowanych przez władze. Wraz z m.in. Kazimierzem Hukiewiczem w 1986 r. brał udział w marszach protestacyjnych przeciwko składowaniu odpadów radioaktywnych w Międzyrzeckim Rejonie Umocnionym. Działalność opozycyjną prowadził do 1989 r.

Inicjator: NSZZ Solidarność Region Zielonogórski

Marianna Baranowska (1926-2017)

Marianna Baranowska była aktywną uczestniczką Poznańskiego Czerwca 1956 r. W dniu 28.06.1956 r. jako pielęgniarka Państwowego Szpitala Klinicznego w Poznaniu w godzinach rannych dołączyła do demonstrujących motorniczych i pracowników Zakładów im. J. Stalina w Poznaniu (ZISPO), z którymi udała się do centrum miasta. W czasie pochodu ulicami Poznania wznosiła antykomunistyczne okrzyki i nakłaniała napotykanych po drodze kierowców do pozostawienia pojazdów i przyłączenia się do demonstracji. Po dotarciu do siedziby Komitetu Wojewódzkiego PZPR, weszła do gmachu, gdzie niszczyła portrety Bolesława Bieruta i zrywała czerwone flagi. Wraz z innymi demonstrantami wywieszała na zewnątrz budynku antykomunistyczne hasła. Z siedziby PZPR udała się na ul. Młyńską w okolice rozbitego więzienia, a następnie wróciła do domu. W dniu 8.08.1956 r. została zatrzymana i osadzona w areszcie Wojewódzkiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Publicznego w Poznaniu przy ul. Kochanowskiego, skąd 10.09.1956 r. przekazano ją do Centralnego Więzienia w Poznaniu. Postanowieniem Prokuratury Wojewódzkiej z 8.10.1956 r. śledztwo zostało umorzone ze względu „na znikome niebezpieczeństwo społeczne czynu”. Tego samego dnia została zwolniona z więzienia.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Jarosław Krzywiak (1944-2007)

Jarosław Krzywiak, zatrudniony na stanowisku brygadzysty w Elektrowni Pątnów-Adamów w Koninie, w sierpniu 1980 r. brał udział w strajku w swoim zakładzie pracy i został delegatem do Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego. Następnie wszedł w skład Prezydium Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” Ziemi Konińskiej. W grudniu 1980 r. został wybrany przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Elektrowni Pątnów-Adamów. Był współzałożycielem oraz jednym z głównym animatorów Międzyzakładowego Komitetu Obrony Praw Człowieka i Praworządności w Koninie. We wrześniu 1981 r. był delegatem na I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku. Pozostawał aktywnym członkiem Konińskiego Klubu Katolików.

13 grudnia 1981 r. został zatrzymany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia we Włocławku. Przebywał również w Ośrodku Odosobnienia w Kwidzynie. Z internowania został zwolniony w dniu 17 listopada 1982 r. Do 1986 r. był pod stałą obserwacją Służby Bezpieczeństwa.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP

Marek Więckowski (1946-2020)

Od października 1970 r. pracował jako górnik w Kopalni Węgla Kamiennego „Moszczenica” w Jastrzębiu Zdroju. W latach 1981-1989 był aktywnym działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” oraz Zakładowej Komisji Robotniczej NSZZ „S” przy KWK „Moszczenica”. W lutym 1981 r. podczas wyborów do Zakładowej Komisji Związkowej NSZZ „S” wszedł w skład Prezydium ZKZ przy kopalni, a w lipcu tego samego roku został członkiem Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „S”.

W dniach 13-15 grudnia 1981 r. był jednym z organizatorów strajku okupacyjnego na terenie KWK „Moszczenica”, a następnie jako członek Komitetu Strajkowego kierował nim poprzez dokonywanie podziału zadań dla osób uczestniczących w strajku oraz opracowanie i przedłożenie kierownictwu kopalni postulatów strajkowych. Równocześnie na terenie KWK „Jastrzębie”, będąc członkiem Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność”, zorganizował a następnie kierował strajkiem w tej kopalni oraz informował załogę o sytuacji strajkowej w KWK „Moszczenica”. Za udział w strajku w KWK „Moszczenica” został zatrzymany 2 stycznia 1982 r., a następnie postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach z 4 stycznia 1982 r. tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Katowicach.

W związku z zaangażowaniem w ww. strajki wyrokami Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu z dnia 5 lutego 1982 r. i 11 lutego 1982 r. został skazany na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 5 lat i karę grzywny w wysokości 20 tys. zł. 11 lutego 1982 r. uchylono areszt tymczasowy, a w kolejnym dniu tj. 12 lutego został zwolniony z aresztu. Postanowieniem SŚOW we Wrocławiu z 29 lipca 1983 r. darowano karę Markowi Więckowskiemu na mocy ustawy o amnestii, wyznaczając okres próby do 31 grudnia 1985 r.

Inicjator: Prezes IPN-KŚZpNP